

FORVENTNINGER

Internrevisjon – Koordinering - Riksrevisjon

Nettverksmøte statlig sektor 30. august 2018

Ukeforum

Skribenter: Stein Lier-Hansen Norsk Industri, Heidi Arnesen Etna, Tom Bolstad Econa, John-Arne Røttingen Norges forskningsråd

Vi trenger et produktivitetstilsyn

Vi har mer enn 50 offentlige tilsyn i Norge. Vårt gjennomgående regulerte land mangler imidlertid et produktivitetstilsyn; vi trenger et Produktivitetstilsyn. For Norge skal det bli akterut når det gjelder produktivitet. Det er farlig for vår fremtidige velferd.

Stein Lier-Hansen
Adm. dir. i Norsk Industri
stein.lier-hansen
@norskindustri.no

Produktivitetstilsynskommissjonen la frem sin andre rapport i februar 2016. Det de sa den gang, gjelder fortsatt og det er urovekkende: produktivitetsveksten har falt de siste årene og trendveksten er urovekkende lav.

Vi står ved et veiskille. Oljenæringen betyr mye for Norge fremdeles, men denne næringen vil ikke i årene fremover være den samme motoren for vekst som vi har vendt oss til i løpet av 50 år med olje og gass.

Gjøre ting smartere
Da må vi organisere oss bedre, gjøre ting smartere, bli mer effektive. Drahjelp får vi i denne sammenheng av at vi har en god og kompetent arbeidsstyrke og at i alle fall deler av økonomien (eksportindustrien) er verdensmestre i omstilling, innovasjon og effektivitet.

Vi har tre forvaltningsnivåer, stat, kommune og fylkeskommune. I tillegg har vi fylkesmennene, som fører tilsyn med kommuner og fylkeskommuner innenfor saksområder som miljø og klima, helse, omsorg og sosialtjenester, plan og bygg og kommunal styring, for å nevne noe.

Offentlig sektor svulmer

Hver tredje sysselsatte i Norge jobber nå i offentlig sektor. Statsbudsjettene har økt hvert eneste år, også med de borgerlige vektorer. Det sier seg selv at offentlige i fremtiden må ut av sine ressurser og unngå kollaps. Ingen ellers i økonomien.

Dette er et produktivitetstilsyn som ikke er inn i bildet. Tilsynene har en jobb å gjøre i den private sektor. Men i offentlig sektor er det slik at enten tjener du penger, eller så opphører virksomheten å eksistere.

Ingen synergieffekt

I stat og kommune er det ikke slik. Aller minst er det slik i fylkeskommunene. Når Hordaland

og Sogn og Fjordane nå slår seg sammen, vil alle ansatte et stillingsvedtak i løpet av fem - 5 - år! Synergieffektene med andre ord overhodet ikke tas ut. Et oppsiktsvekkende sløseri med skattepengene.

I Riksrevisjonsrapporten fra Norge ble det i 2016 utvalgt et årsverk. I Finland klarer de seg etter det jeg er blitt fortalt med halvparten så mange. I Finland er et mer folkerikt land enn Norge. Har vi optimisert vår riksrevidering på optimalt vis? Neppé.

Sløseriprismottaker Stortinget

Skattebetalerforeningen og Nettavisen deler hvert år ut Sløseriprisen. Den kjente Civita-økonomen Mathilde Fasting er blant jurymedlemmene. Fjorårets seierherre var Stortinget. Oppussingskandalen - der milliardene fortsatt ruller - kjenner vi ennå ikke sluttsammen til.

Det vi derimot vet, er at statsbudsjettet har vokst sterkt de siste 20 årene. I 1996 var statsbudsjettet på skarve 386 milliarder kroner. I 2016 var summen

øket til 1246 milliarder. Er det slik å forstå at vi har fått tilsvarende mer velferd, mer forsvar, mer helse eller skole i løpet av disse årene? Kanskje, men vi vet ikke. For Produktivitetstilsynet er ikke på plass ennå.

Dersom vi er interessert i å vite at skattepengene forvaltes på en god, ryddig og nøktern måte, må dette tilsynet snart se dagens lys. Og så må vi alle - ikke minst journalistene - bli mye flinkere til å spørre: Hvordan blir offentlige midler brukt?

Dypest sett handler dette om ansvarliggjøring og tillit. ●

R-117: vurdere å etablere internrevisjon

Koordinering

Endring?

«Et oppsiktsvekkende sløseri med skattepengene»

Forventninger

Internrevisjon

2050 Koordinering og tillit

For å sikre nødvendig dekning og minst mulig dobbeltarbeid bør leder av internrevisjonen dele informasjon, koordinere aktiviteter og vurdere til å ha tillit til og bygge på arbeidet til andre interne og eksterne leverandører av bekreftelses- og rådgivningstjenester.

Riksrevisjonen

INTOSAI GOV 9150 og 9140, ISSAI 1 og 1610

+ SAI PMF-rapport 2017 til Riksrevisjonen

Fremskritt gjennom deling av kunnskap

Forutsetninger

Tabell 1 Suksesskriterier for koordinering mellom Riksrevisjonen (RR) og internrevisjoner (IR)

- Skriftlige rutiner/instrukser for koordineringen
- Klare rutiner for håndtering av hverandres informasjon
- Etterlevelse av egne standarder
- Gjenstand for uavhengige kvalitetssikringer
- Vurdere kvaliteten på hverandres arbeid
- Kunnskap om hverandres roller og oppgaver
- Gjensidig respekt for hverandres roller og oppgaver
- Tonen på toppen setter rammen for koordineringen
- Ansatte og ledere med vilje til koordinering
- Bygge tillit over tid
- Nok ansatte til å dekke risiko og sikre uavhengighet
- Uavhengighet til å velge temaer og innretning
- Virksomhetsledere har forståelse for IR-/RR-roller og oppgaver
- Tilfredsstillende internkontroll i virksomhetene
- Møter og annen kontakt oppleves som relevant
- Koordineringen gir merverdi for begge parter

Kilde: Intervjuer gjennomført med ansatte i RR, IR, DFØ og IIA Norge.

*Kilde: Prosjektoppgave, BI
skrevet av Morten Skogum*

Gevinstpotensial

Tabell 2 Gevinster av koordineringen mellom Riksrevisjonen (RR) og internrevisjon (IR) i ulike faser av revisjonsprosessen

Risikoarbeid	Planlegging	Gjennomføring	Rapportering	Oppfølging
<ul style="list-style-type: none"> - Bedre valg av tema - Bedre timing - Bedre dekning av risiko - IT-risiko håndteres bedre - Mindre overlapp av revisjoner - RR bedre forståelse for virksomhetene	<ul style="list-style-type: none"> - Innspill til risiko for begge parter - Innspill til valg av indikatorer - RR bedre forståelse for virksomhet og revisjonstema	<ul style="list-style-type: none"> - RRs finansielle risiko kan bygge på internkontroll - Mindre test av kontroller for RRs finansielle revisjon - Mindre behov for RRs etterlevelserevisjoner - RRs forvaltningsrevisjoner kan begrense data-innsamlingen - IR kan bygge på RR-funn	<ul style="list-style-type: none"> - Avklare funn og anbefalinger <p>Kilde: Prosjektoppgave, BI skrevet av Morten Skogum</p>	<ul style="list-style-type: none"> - IR påser at RR-funn/anbefalinger blir fulgt opp - RR bruker IR-funn som innspill for å vurdere internkontrollen

Kilde: Intervjuer gjennomført med ansatte i RR, IR, DFØ og IIA Norge.

**Nasjonal
Fagkonferanse i
offentlig revisjon**

23. oktober 2018

